

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 අභිතකර මතය

වත්තල මාබෝල නගර සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් /ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන නගර සභා ආඥා පනතේ (255 අධිකාරය) 181 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 (1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල වැදගත් බව හේතුවෙන් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වත්තල මාබෝල නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 අභිතකර මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අභිතකර මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ අභිතකර මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

නගර සභාවේ මූල්‍ය වර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව නගර සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාත්මක මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී. හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල නගර සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ නගර සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, නගර සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව නගර සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව මෙම වාර්තාවේ 1.6.2 (අ) සහ (ආ) ඡේදවල නිරීක්ෂණ හැර ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1. පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ප්‍රමිතියේ 2 වන පරිච්ඡේදයේ 2.5 ඡේදය අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන උපවිත පදනම මත ගිණුම් තැබිය යුතු වුවත්, පෙර වර්ෂයන් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී ලැබී තිබුණු මුද්දර ගාස්තු වටිනාකම රු.62,420,625 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ලෙස සලකා ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිවැරදි කරන බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.31 ඡේදය අනුව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙළ කිරීමේදී මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් වන මුදල් ප්‍රවාහයට සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය ගැලපීමේ දී ක්ෂය රු.15,590,242 ක් වෙනුවට රු.15,438,438 ක් ලෙස රු.151,804 ක් අඩුවෙන් සහ ලැබිය යුතු දැවල වෙනස රු.5,854,787 ක් වෙනුවට රු.6,050,036 ක් ලෙස රු.195,249 ක් වැඩියෙන් ගලපා තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිවැරදි කරන බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.29 ඡේදය අනුව ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් වූ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී දේපල පිරිසත උපකරණ මිලදීගැනීම් රු.201,757,372 ක් වුවත් රු.202,435,672 ක් ලෙස රු.678,300 ක් වැඩියෙන්ද, උපකරණ විකිණීමෙන් ලද මුදල රු.1,250 ක් වුවත් වෙනුවට රු.6,518,606 ක් ලෙස රු.6,517,356 ක් වැඩියෙන්ද , මුදලින් ලැබුණු පොලී රු.12,428,309 ක් වුවත් එය වෙනුවට රු.2,589,096 ක් ලෙස රු.9,839,212 ක් අඩුවෙන්ද ගලපා තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිවැරදි කරන බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.5 ඡේදය අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති අයිතම්වල ඉදිරිපත් කිරීම හා වර්ගීකරණය එක් කාලපරිච්ඡේදයක සිට ඊළඟ කාලපරිච්ඡේදයට එලෙසම පවත්වාගතයුතු වුවත්, ශුද්ධ වත්කම්/ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය එල්.ජී. 41/3 පොදු ආකෘතිය අනුව පිළියෙල කර නොතිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිවැරදි කරන බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2021 වර්ෂයේදී ග්‍රාමීය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඉටුකළ ව්‍යාපෘති 2කට අදාළව වෙන්කළ රු.2,566,045 ක් වූ ණයහිමි අධි වෙන්කිරීම් සහ ලැබිය යුතු ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ද නිවැරදි කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	පෙර වර්ෂයන්ට අදාළව ගැලපීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂයට ගැලපීම් කළ යුතුය.
(ආ) 2023 වර්ෂයේදී ඉදිකරනු ලැබූ රු.225,909 ක සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක පිරිවැය දේපල පිරියත හා උපකරණ යටතේ ප්‍රාග්ධන කරනු වෙනුවට වියදමක් ලෙස ගලපා තිබීම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ද නිවැරදි කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	පෙර වර්ෂට අදාළව ගැලපීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂයට ගැලපීම් කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ලැබියයුතු ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන රු. 4,673,387 ක් ගිණුම්ගතකර නොතිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	නිවැරදි වටිනාකම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලැබුණු ප්‍රාග්ධන වියදම් ප්‍රදාන එකතුව රු.193,652,646 ක් විය යුතු වුවත් එය රු.198,136,737 ක් ලෙස විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට ගැලපීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම රු.4,484,091 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	නිවැරදි වටිනාකම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඉ) පුනරාවර්තන නොවන වියදම් සඳහා රජයෙන් කළ මාරු කිරීම් ලෙස රු.610,628 ක් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ අයහාරයට අඩුවෙන් හඳුනාගෙන තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	නිවැරදි වටිනාකම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඊ) ජර්නල් සටහන් 40 මගින් පුස්තකාල පොත් ගිණුමට හර කළ යුතු රු.728,430 ක් හර කර නොතිබුණු අතර, ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ගිණුමට බැර කළ යුතු රු.173,128,151 ක් වෙනුවට රු.172,449,851 ක් බැරකර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් පුස්තකාල පොත් වටිනාකම රු.728,430 ක් අඩුවෙන් සහ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන රු.678,300 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	ජර්නල් සටහන් මගින් කරන ගැලපීම් නිවැරදිව ගිණුම්වල ඇතුළත් කළ යුතුය.
(උ) ජර්නල් සටහන් 66 මගින් කළ ගැලපීම් ගිණුම්වල සටහනක් කර නොතිබීම හේතුවෙන්	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	ජර්නල් සටහන් මගින් කරන ගැලපීම් නිවැරදිව

ණයගැනියෝ හා ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන රු.7,202,305 ක් බැගින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

(ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂට අදාළ මෝටර් රථ ක්ෂය රු.2,980,891 ක් වියයුතු වුවත් එය රු.3,383,033 ක් ලෙස රු.402,142 ක් වැඩියෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	නිවැරදි වටිනාකම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(එ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ ශේෂය රු.6,499,022,413 ක් වුවත් එදිනට වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රකාශනයේ ශුද්ධ වත්කම්/ස්කන්ධය රු.6,534,319,274 ක් ලෙස දක්වා තිබීමෙන් රු.35,296,861 කින් වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රකාශය තුලනය නොවුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	ගිණුම් තුලනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඒ) ජර්නල් සටහනක් මගින් විවිධ ණයගිම් ගිණුම රු.755,371 ක් හර හා කෙරීගෙන යන මාර්ග ගිණුම එම ප්‍රමාණයෙන් බැර කර තිබුණද කෙරීගෙන යන මාර්ග ගිණුමේ බැර සටහන ගිණුමේ සටහන් කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් කෙරීගෙන යන මාර්ග ගිණුම රු.755,371 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	ජර්නල් සටහන් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඔ) 2023 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු. 8,150,079 ක අවිනිශ්චිත ගිණුමේ හර ශේෂය නිවැරදි කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ද කටයුතු කර නොතිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ශේෂය හඳුනාගෙන නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඕ) විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ වසර සඳහා වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් රු.197,089,718 ක් වුවත් ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශයේ අතිරික්තයේ ඇතුළත් කර නොමැති ප්‍රාග්ධන වියදම් දීමනාව රු.181,487,211 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	නිවැරදි වටිනාකම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාතර්‍ය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ගිණුම් ශේෂ 06 ක මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ශේෂය හා ඒවාට අදාළ උපලේඛන අනුව ශේෂය අතර, රු.24,139,600 ක නොසැසඳීමක් නිරීක්ෂණය විය.	2025 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කරන බව.	උපලේඛන යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන ඒ අනුව ගිණුම් පිළියෙල කළ යුතුය.

1.7. නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	රීති, අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1946 අංක 30 දරන බදු හා තක්සේරුකරන ආඥා පනතේ 20 වගන්තිය	වරිපනම් බදු වසර 5 කට වරක් තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව ලවා තක්සේරු කරවාගත යුතු වුවත් 2009 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද තක්සේරුව පදනම් කරගෙන බිල් කර තිබුණි.	2025 වර්ෂයේදී නව තක්සේරුව සඳහා වාර්ෂික වටිනාකම් පිළිබඳ සමීක්ෂණය ආරම්භ කර ඇති බව.	පනතේ උපදෙස් අනුව කටයුතු කර සභාවට උපරිම ආදායමක් ලබා ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 104	2024 ජනවාරි, මැයි හා ජුනි මාසවලදී වාහන 03 කට සිදුවූ අනතුරු සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි අනුව පරීක්ෂණ පවත්වා නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කිරීමට ඉදිරියේදී විධිවිධාන සලසා ගනිමින් පවති බව.	රෙගුලාසි අනුව පරීක්ෂණ පවත්වා වගකිව යුත්තන් නිශ්චය කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.29,310,500 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 82,282,720 ක් විය.

2.2 මූල්‍ය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2008, 2009 හා 2012 වර්ෂවලට අදාළව වරිපනම් හා කඩකුලී වෙනුවෙන් ලැබී තිබුණු රු. 235,699 ක් වූ අගරු චෙක්පත් 03 සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කර නොතිබුණි.	හිඟ ශේෂය අයකර ගත නොහැකි මුදලක් බව පරීක්ෂණ කමිටු වාර්තාව ලබා දී ඇති බව.	නිරවුල් කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2.3 ආදායම් පරිපාලනය

2.3.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

2024					2023					31
ආදායම් ප්‍රභවය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්	බිල්කළ ආදායම්	රැස්කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු ණය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්	බිල්කළ ආදායම්	රැස්කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු ණය		
	රු.000.	රු.000.	රු. 000	රු.000.	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000		
වරිපනම් හා බදු	60,627	59,630	67,764	54,386	57,393	60,027	71,580	54,376		
කුලී	30,431	34,085	6,345	21,302	21,123	27,410	26576,	,17684		
බලපත්‍ර ගාස්තු	3,552	1,326	3,089	16	954	1,106	1,099	1,769		
වෙනත් ආදායම්		—		—		-				
	<u>100,856</u>	-----	<u>91,016</u>	-----	<u>190,723</u>	-----	<u>223,429</u>	-----		
එකතුව	<u>195,466</u>	<u>95,041</u>	<u>168,214</u>	<u>75,704</u>	<u>270,193</u>	<u>88,543</u>	<u>322,684</u>	<u>73,879</u>		

2.3.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2023 වර්ෂයට සාපේක්ෂව ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ ආදායම් රැස්කිරීම සියයට 51 කින් අඩුවී තිබුණි.	පිළිතුරු ඉදිරිපත් කර නැත.	ආදායම් නොපමාව අයකර ගෙන මුදල් උපරිම කාර්යක්ෂමව යෙදවීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ආ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති වරිපනම් බදු හිඟ ශේෂය වූ රු. 54,386,185 ක් තුළ රු. 7,332,147 ක් ප්‍රවර්තන වර්ෂයටත්, රු. 6,142,781 ක් වර්ෂ 1 සිට වර්ෂ 3 ක කාලයකටත් රු. 6,725,645 ක් වර්ෂ 3 සිට වර්ෂ 5 ක කාලයකටත්, රු. 22,839,544 ක් වර්ෂ 5 සිට වර්ෂ 10 ක් අතර කාලයකටත්, රු. 11,346,068 ක් වර්ෂ 10 කටත් වඩා පැරණි ශේෂ වී තිබුණි.	සභාවේ සේවකයන් යොදා ගෙන අයකර ගැනීමට කටයුතු කිරීම, ලේඛන නිවැරදි කිරීම් සඳහා හඳුනා ගැනීම සහ මේ පිළිබඳ සමීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීම මගින් හිඟ සම්බන්ධව කඩිනමින් කටයුතු කරන බව.	හිඟ ශේෂ අප්‍රමාදීව අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රු. 21,304,928 ක් වූ හිඟ කුලී ආදායමින් සියයට 88 ක් එනම් රු. 18,699,045 ක් වර්ෂ 10 කට වඩා වැඩි පැරණි ශේෂයක් වී තිබුණි.	අය කර ගත නොහැකි හිඟ කුලී ආදායමින් රු. 12,495,427.87 ක මුදලක් කපා හැරීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව	හිඟ ශේෂ අප්‍රමාදීව අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කොළඹ මීගමුව මාර්ගයේ පරීක්ෂාවට ලක් කළ දැන්වීම් පුවරු 14 කින් දැන්වීම් පුවරු 06 කින් ගාස්තු අයකර නොතිබුණි.	අය කිරීමට කටයුතු කරන බව.	දැන්වීම් පුවරු ගාස්තු අය කර මුදල් ඵලදායීව උපයෝජනයට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 2021 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භය දක්වා ව්‍යාපෘති 05 කට අදාළව වත්තල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයෙන් අයවිය යුතු රු.7,566,044 ක මුදලක් ලබාගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඒ සම්බන්ධව පරීක්ෂා කර ඉදිරියේදී අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව.	ලැබිය යුතු මුදල් නොපමාව අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
පළාත් සංවර්ධන ප්‍රදාන යටතේ රු.3,000,000 ක මුදලකින් සංවර්ධනය කරන ලද ශාන්ත නිකලස් මාවත ඇවරිවත්ත මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.		
(අ) 2021 සැප්තැම්බර් 29 දිනැති අංක 01/2021 දරණ රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 2.3 යටතේ සඳහන් කර ඇති සුදුසුකම් පරීක්ෂා කර සනාථ කිරීමෙන් අනතුරුව අදාළ සමිතිය සඳහා කොන්ත්‍රාත් පිරිනැමිය යුතු නමුත් සුදුසුකම් සම්පූර්ණ කර තිබේද යන්න සනාථ නොකර කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමා තිබුණි.	ප්‍රජා සංවර්ධන නිලධාරී විසින් වාර්ෂිකව මෙම නගර සභාව සතු ප්‍රජා සංවර්ධන සමිති 03 හි ක්‍රියාකාරිත්වය පරීක්ෂා කර වාර්තාවක් ලබා දීමට කටයුතු කරන බව.	චක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ඉහත 3.2 (අ) ඡේදයේ සඳහන් චක්‍රලේඛයේ 2.3 (i) යටතේ සමිතිය තුළ මූල්‍ය සම්පත් පවතින බව සහ ඒ සඳහා ලංකා බැංකුවේ ගිණුමක් පවතින බව සහ එහි රු.1,158,087.02 ක ශේෂයක් පවතින බව කොන්ත්‍රාත් පිරිනැමීමට අදාළ අයදුම්පත්‍රයෙහි සඳහන් වුවද එය සනාථ කිරීම සඳහා බැංකු ගිණුම් පාස් පොතෙහි සහතික කරන ලද පිටපතක් ලබාගෙන නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක ගොනු සඳහා බැංකු ගිණුම් ශේෂයේ පිටපතක් ඇතුළත් කර ගැනීමට කටයුතු කර ඇති බව.	චක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.2 මාර්ගෝපදේශය ප්‍රකාරව සභාව විසින් ව්‍යාපෘති ඉටුකිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරකම් හා කාලය දක්වමින් කාල සටහනක් සකස් කළ යුතු වුවත් එසේ සිදු කර නොතිබුණි. ඉදිරියේදී රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුව කාල සටහනක් සකස් කර ලිපි ගොනුවට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරන බව.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට සභාවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ පුරප්පාඩු 02 ක්ද, ද්විතියික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 10 ක්ද, ප්‍රාථමික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 13 ක්ද ලෙස පැවතුණි.	සියළුම පුරප්පාඩු පිරවීම සම්බන්ධව ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කර ඇති බව.	ආයතනයේ අරමුණු ඉටුවන ආකාරයට සේවක කළමනාකරණය කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.